

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH**

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vlasta Vlčková
2009/2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Daňová úprava finančního leasingu od roku 2008 v hospodaření leasingové organizace

(bakalářská práce)

Vedoucí bakalářské práce:

Autor:

Ing. Václav Boněk

Vlasta Vlčková

České Budějovice

2009/2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Vlasta VLČKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Daňová úprava finančního leasingu od roku 2008
v hospodaření leasingové organizace**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zhodnotit změny v právní úpravě finančního leasingu od roku 2008 a jejich dopad na hospodaření konkrétní leasingové organizace.

Metodický postup:

1. Finanční leasing a jeho právní úprava
2. Daňové aspekty finančního leasingu v roce 2007 (daň z příjmů a DPH)
3. Daňové aspekty finančního leasingu v roce 2008 (daň z příjmů a DPH)
4. Rozdíly v daňovém posuzování finančního leasingu do roku 2007 a od roku 2008
5. Dopady změn v daňovém posuzování finančního leasingu u konkrétní leasingové organizace (rozsah předčasně ukončených smluv, rozsah nově uzavřených smluv, dopad do výsledků hospodaření)
6. Zhodnocení účelnosti nové právní úpravy daní u finančního leasingu
7. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **30 - 40 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Pelech P., Pelc V.: Daně z příjmů s komentářem 2007, Anag 2007
Pelech P., Pelc V.: Daně z příjmů s komentářem 2008, Anag 2008
Pitner L., Benda V.: DPH s komentářem 2007, Anag 2007
Pitner L., Benda V.: DPH s komentářem 2008, Anag 2008
Valouch P.: Leasing v praxi - praktický průvodce, Grada 2007
Benda V. a kol.: Leasing - právní, účetní a daňové postupy, Polygon 2006
Jindrová B.: Leasing - praktický průvodce, Grada 2002
odborné časopisy (DHK, Daně a právo v praxi aj.)

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Václav Boněk**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **3. března 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2010**

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

prof. Ing. František Střeček, CSc., Dr.h.c.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů a použila jsem parametry uvedené v příloženém seznamu literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou ekonomickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Kalištích u Lipí dne 30. Června 2010

.....
Vlasta Vlčková

Poděkování

Tímto děkuji svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Václavu Boňkovi za cenné rady a připomínky, které mi věnoval po čas zpracování mé bakalářské práce

Anotace

Bakalářská práce se zabývá tématem vlivu daňových úprav finančního leasingu od roku 2008 v hospodaření leasingové organizace.

V teoretické části je z oblasti finančního leasingu popsána terminologie, právní předpisy a celkový pohled z oblasti daňové, právní i ekonomické.

V praktické části je srovnání dopadu daňových úprav v oblasti finančního leasingu v konkrétní organizaci. Z celkových výsledků hospodaření je vidět jak daňová reforma měla vliv na uzavírání počtu smluv finančního leasingu i na snížení podílu na trhu.

Obsah

1. ÚVOD – FINANČNÍ LEASING	3
1.1 Operativní leasing	3
1.2 Finanční leasing	4
1.3 Prodej a zpětný pronájem	4
1.4 Leasingová cena	4
1.5 Smluvní poplatek.....	5
1.6 Mimořádná splátka (první navýšená splátka, akontace)	5
1.6.1 Rozpočet akontace.....	5
1.7 Leasingový koeficient	5
1.8 Zůstatková hodnota	6
1.9 Prodejní cena	6
1.10 Financování předmětu leasingu.....	6
1.10.1 Financování prostřednictvím úvěru.....	6
1.11 Pojištění předmětu leasingu	7
1.12 Právní předpisy o finančním leasingu	7
1.13 Celkový pohled na finanční leasing	8
1.13.1 Ekonomický pohled.....	8
1.13.2 Právní pohled.....	9
1.13.3 Daňový pohled	9
2 DAŇOVÉ ASPEKTY FINANČNÍHO LEASINGU V ROCE 2007.....	10
2.1 Daň z příjmu.....	10
2.2 Daň z přidané hodnoty	11
3 DAŇOVÉ ASPEKTY FINANČNÍHO LEASINGU V ROCE 2008.....	12
3.1 Daň z příjmu.....	12
3.2 Daň z přidané hodnoty	13
4 ROZDÍLY V DAŇOVÉM POSUZOVÁNÍ FINANČNÍHO LEASINGU DO ROKU 2007 A DO ROKU 2008.....	14
4.1 Příklad – srovnání leasingu v r. 2007 a v r 2008.....	15
5 DOPADY ZMĚN V DAŇOVÉM POSUZOVÁNÍ FINANČNÍHO LEASINGU U KONKRÉTNÍ LEASINGOVÉ ORGANIZACE	18
5.1 Popis vybrané společnosti X	18

5.2 Účetní postupy ve společnosti X.....	18
5.3 Oprávky a opravné položky – srovnání roku 2007 a 2008.....	19
5.4 Časové rozlišení – srovnání roku 2007 a 2008	20
5.5 Členění tržeb z leasingových smluv – vývoj roku 2005 – 2008	22
5.6 Obchodní strategie.....	23
5.7 Firemní logika společnosti X	24
5.8 Přehled vývoje finančního leasingu v roce 2007 a po daňových dopadech v roce 2008	24
5.8.1 Vývoj finančního leasingu do roku 2007	24
5.8.2 Vývoj finančního leasingu po změnách – v roce 2008 (srovnání).....	27
6. ZHODNOCENÍ ÚČELNOSTI NOVÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY DANÍ A FINANČNÍHO LEASINGU	29
7 ZÁVĚR.....	31
8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	315
9 ZÁKONY A VYHLÁŠKY	315
10 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	315
11 SEZNAM TABULEK.....	316
12 SEZNAM OBRÁZKŮ	316

1. ÚVOD – finanční leasing

LEASING – představuje specifický způsob financování investičních potřeb – formou poskytnutí užívacího práva k výrobním zařízením, dopravním prostředkům, strojům, nemovitostem a dalším předmětům za předem stanovených a smluvně potvrzených podmínek. Leasing však nemůžeme chápat pouze jako nájmu podobný vztah, ale jako formu pořízení investičního majetku. Jedná se obvykle o třístranný vztah mezi poskytovatelem leasingu, příjemcem leasingu a dodavatelem předmětu leasingu – prodejcem. Příjemce leasingu je uživatelem zařízení, poskytovatel leasingu je investor a po dobu trvání smlouvy je majitelem zařízení.

Co je to tedy leasingové financování? Podniky většinou pořizují svůj majetek nákupem od dodavatelů. Mezi jiné alternativy pořízení majetku může být jeho pronájem – leasing od speciálních organizací za určitou úhradu. Dnes je možné prostřednictvím leasingu pořizovat jakýkoliv majetek – výpočetní techniku, auta, strojní zařízení, nemovitosti atd. Při leasingu pronajímatel na základě smlouvy umožňuje nájemci nejen užívání předmětu, ale i zároveň poskytování servisních služeb spojených s pronájmem nebo přenechání předmětu po určité době bezplatně do jeho vlastnictví. Po celou dobu pronájmu však tento majetek je ve vlastnictví pronajímatele, který jej také odepisuje. Nájemce tedy tento majetek nemůže vést ve své evidenci ani jej odepisovat.

Nejčastěji se rozlišují tři základní typy leasingu:

- Operativní leasing (operating leasing)
- Finanční leasing (finance leasing)
- Prodej a zpětný pronájem

1.1 OPERATIVNÍ LEASING – se obvykle charakterizuje jako krátkodobé, příp. střednědobé, užívání financovaného předmětu leasingu příjemcem leasingu, kdy doba trvání leasingové smlouvy (užívacího vztahu) je kratší než ekonomická životnost majetku a leasingové splátky hrazené příjemcem leasingu zahrnují jen určitou část pořizovací ceny s tím, že riziko zůstatkové hodnoty předmětu leasingu nese poskytovatel leasingu. Jeho účelem je zabezpečit pro podnik potřebný majetek (někdy i včetně jeho obsluhy, údržby), pro který však

není trvalé, dostatečné využití po celou dobu jeho životnosti a který proto není vhodné koupit do vlastnictví.

1.2 FINANČNÍ LEASING – je typické, že jde o dlouhodobé užívání předmětu leasingu příjemcem leasingu, kdy poskytovatel leasingu převádí na příjemce leasingu všechna rizika a výnosy, spojené s fungováním zařízení. Doba leasingu se v podstatě kryje s dobou ekonomické životnosti financovaného zařízení a leasingové splátky pokrývají pořizovací cenu pronajatého zařízení. Finanční leasing slouží k trvalému pořízení daného majetku.

Dle možnosti odkupu majetku na konci leasingu se rozlišuje finanční leasing:

- Leasing s povinností na odkup předmětu
- Leasing s právem na odkup předmětu

Dle charakteru splátek lze rozlišovat celou řadu variant leasingových smluv. Splátky se mohou uskutečňovat zejména jako:

- Pravidelné, stejné splátky
- Postupné rostoucí (eventuelně klesající) splátky
- Nepravidelné splátky
- Splátky respektující sezónnost produkce
- Splátky odvozené od podkladové křivky produkce

1.3 PRODEJ A ZPĚTNÝ PRONÁJEM - hlavní význam spočívá v tom, že podnik prodá svůj majetek leasingové společnosti a zpětně si tento majetek od ní pronajme. Tímto podnik získá okamžitě peněžní prostředky a na základě smlouvy o pronájmu může tento majetek využívat pro své účely za dohodnuté nájemné. Tento druh pronájmu však je využíván spíše u takových podniků, které se dostaly do finančních potíží a potřebují rychle zvýšit svou likviditu při platebních potížích. Podniky sice získají rychle peněžní prostředky, ale za cenu toho, že ztratí vlastnické právo k prodanému majetku.

1.4 LEASINGOVÁ CENA – jedná se o součet všech splátek zaplacených v průběhu trvání leasingové smlouvy. Leasingová splátka je tvořena příslušným podílem pořizovací ceny předmětu, částkou za finanční činnost a v případě varianty pojištění do splátek je součástí celkové splátky a tudíž i leasingové ceny i pojištění.

1.5 SMLUVNÍ POPLATEK – jedná se o příplatek, který leasingová společnost fakturuje příjemci leasingu za administrativní činnost spojenou s uzavřením leasingového případu.

1.6 MIMOŘÁDNÁ SPLÁTKA (PRVNÍ NAVÝŠENÁ SPLÁTKA, AKONTACE) –

je 1. platba, při které dochází při uzavírání leasingové smlouvy a předchází platbám při pravidelných splátkách. V ojedinělých případech může být akontace i nulová. Ne však všechny 1. platby jsou akontací:

1. **skutečná akontace** – první zvýšená splátka, která se musí časově rozlišit, a proto je daňově uznatelná pouze ve výši poměrné části celkového nájemného v daném zdaňovacím období
2. **záloha na kupní cenu** – toto není ve skutečnosti akontace a zároveň také není daňově uznatelná. Záloha vstupuje do pořizovací ceny nabývaného majetku a daňový základ ovlivní až v okamžiku odepisování
3. **záloha na splátky nájemného** – je velmi podobná akontaci, protože se v pravidelných splátkách rozpouští po celé trvání pronájmu

1.6.1 ROZPOČET AKONTACE

1. Celkové nájemné – budoucí cena

- Plátce DPH – budoucí nájemné = první zvýšená splátka bez DPH + (počet měsíců * měsíční nájemné bez DPH)
- Neplátce DPH – budoucí nájemné = první zvýšená splátka včetně DPH + (počet měsíců * měsíční nájemné včetně DPH)

2. Rozpočet budoucí ceny na 1 měsíc trvání leasingu

Celkové nájemné / počet měsíců trvání leasingu (např. 54 měsíců)

3. Daňově uznatelné výdaje za zdaňovací období

Poměrná část budoucí ceny na 1 měsíc * počet měsíců, kdy trvala leasingová smlouva v daném roce

1.7 LEASINGOVÝ KOEFICIENT – je dán podílem celkové ceny leasingu včetně DPH a pořizovací ceny předmětu leasingu včetně DPH. Vyjadřuje celkové zvýšení nákladů při leasingu ve srovnání s pořízením předmětu za hotové.

Pojetí leasingového koeficientu je u řady leasingových společností odlišné. Některé společnosti volí takovou definici tohoto pojmu, která vede k jeho co nejnižším hodnotám a prezentuje ho (zcela mylně) jako měřítko výhodnosti svých služeb pro zájemce o leasing. Z tohoto důvodu je vhodnějším ukazatelem pro porovnání výhodnosti leasingových nabídek srovnání leasingové ceny a všech poplatků, které musí nájemce leasingu společnosti zaplatit.

1.8 ZŮSTATKOVÁ HODNOTA – je rozdíl mezi pořizovací cenou předmětu a jeho odpisy

1.9 PRODEJNÍ CENA – z pohledu poskytovatele leasingu se jedná o cenu, za kterou předmět leasingu prodá po řádném ukončení leasingu dosavadnímu příjemci leasingu. Většinou se používají symbolické ceny, např. Kč 1 000,-- apod.

1.10 FINANCOVÁNÍ PŘEDMĚTU LEASINGU – jsou možné následující varianty:

- Financování na bázi Kč – v tomto případě jsou i leasingové splátky hrazeny v korunách a jsou po celou dobu trvání leasingu fixní
- Financování na bázi EUR – zde probíhá úhrada splátek v EURU a leasingové splátky jsou opět po celou dobu trvání leasingu fixní

1.10.1 FINANCOVÁNÍ PROSTŘEDNICTVÍM ÚVĚRU - je okamžitý převod předmětu do vlastnictví klienta – je vykazován v rozvaze, čímž jsou splněny podmínky o čerpání dotací ze státního rozpočtu či z některého z Evropských strukturálních fondů. Tento způsob financování umožňuje jednorázový odpočet DPH z plné pořizovací ceny již v okamžiku pořízení předmětu, čímž dochází k uvolnění prostředků pro další investice nebo se nabízí možnost využít vratky DPH k mimořádné splátce úvěru. Zákon o dani z příjmu zavedl tzv. pravidla nízké kapitalizace a nový pojem finanční náklady, přičemž neuznatelné jsou finanční náklady, které splní alespoň jednu podmínku. Jedná se o omezení, které bude mít největší dopad na daňové poplatníky, na jejich daňovou povinnost, kvalitu jejich informačních systémů a dlouhodobé finanční plánování. Testování pravidel nízké kapitalizace se neuplatní v případě, že výše finančních nákladů nepřesáhne 1 milion Kč. U financování prostřednictvím úvěru je však u této formy financování komplikovanější administrativa a jsou kladeny vyšší nároky na

bonitu klienta – tzv. na schopnost klienta splácet zajišťovacími instrumenty - při tomto způsobu financování jsou to směnky, ručení třetích osob, zajišťovací převody vlastnických práv či zástavní práva k předmětu.

1.11 POJIŠTĚNÍ PŘEDMĚTU LEASINGU – při leasingu musí být financovaný předmět vždy pojištěn, ať již prostřednictvím leasingové společnosti nebo si příjemce zajistí pojištění individuálně. V tomto případě požaduje leasingová společnost vinkulaci pojistného plnění ve svůj prospěch. Pojištění je sjednáváno proti všem rizikům (živelní pohromy, odcizení, havárie popřípadě strojní pojištění) a u předmětů mobilní povahy i pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem vozidla, tzv. „povinné ručení“. Společnost X, u které práci zpracovávám nabízí k celkovému objemu majetku pojištění předmětu leasingu za výhodnějších podmínek, než za jakých příjemce toto pojištění schopen obvykle sjednat sám.

1.12 PRÁVNÍ PŘEDPISY O FINANČNÍM LEASINGU

Obsah mezi právními předpisy se mírně liší a z toho převážně plynou problémy finančního leasingu. Zákony, které upravují finanční leasing jsou:

- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, hovoří o finančním pronájmu s následnou koupí najaté věci. Rozlišuje však:
 - pronájem hmotného majetku, který můžeme podle tohoto zákona odepisovat
 - pronájem hmotného movitého majetku u kterého pořizovací cena nepřevyšší 40.000,-- Kč

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který finančním leasingem rozumí:
 - poskytnutí majetku do užívání za úplatu
 - uživatel je oprávněn nebo povinen nabýt vlastnické právo k poskytnutému majetku
 - v průběhu užívání nebo po jeho ukončení

- Zákon č. 235/2004 Sb., o DPH, který finančním pronájmem rozumí:

LEASING uzavřený do 31. 12. 2008

- přenechání zboží nebo nemovitosti za úplatu do užívání, pokud je ve smlouvě stanoveno, že uživatel je povinen nabýt zboží nebo nemovitost, která je předmětem smlouvy
- nejpozději úhradou posledního závazku ze smlouvy

LEASING uzavřený od 1. 1. 2009 už jen pro případ, kdy předmětem leasingu je osobní automobil

- přenechání za úplatu do užívání podle smlouvy a pokud si strany ve smlouvě sjednají, že uživatel je oprávněn nabýt předmětný automobil
- nejpozději úhradou posledního závazku ze smlouvy

LEASING uzavřený od 1. 1. 2009 v případě ostatních leasingových smluv se rozlišuje

- jestli nájemce je povinen dle předmětu smlouvy nabýt zboží nebo nemovitost uvedenou ve smlouvě
- nájemce má pouze právo předmět nájmu nabýt, nebo tato smlouva vůbec neřeší

1.13 CELKOVÝ POHLED NA FINANČNÍ LEASING

1.13.1 EKONOMICKÝ POHLED

Z ekonomického pohledu můžeme finanční leasing chápat jako krytí kupní ceny a nájmem současně. Jedná se o to, že po dobu nájmu není placeno pouze nájemné za užívání majetku, ale je také placena poměrná část hodnoty majetku. Tímto řešením nájemce tedy po skončení nájmu může majetek koupit za nižší – zbytkovou cenu. Jako příklad může být např. nákup osobního automobilu v hodnotě Kč 500.000,--, který se odepisuje 5 let. Nájemce v tomto případě musí za dobu nájmu – 5 let ve splátkách uhradit nejen celou pořizovací cenu ve výši Kč 500.000,--, ale i obchodní marži (zisk leasingové společnosti) např. 10 % ročně z pořizovací ceny. Celková hodnota leasingu se zvýší o 250 000,--, což už bude představovat Kč 750 000,--. Z této částky bude v rámci první zvýšené splátky uhradit např. 20 %. Zbývajících 59 splátek bude cca 10 000,--, která pak pokryjí provozní zisky z používání vozidla. Po skončení doby nájmu dojde k odprodeji vozidla už jen za Kč 1 000,-- a už nebude

majetkem pronajímatele, ale stane se majetkem nájemce. Ten se pak podle vnitřní směrnice může rozhodnout pro evidenci takového majetku nebo automobil jednorázově odepíše do nákladů a povede evidenci na podrozvahových účtech.

1.13.2 PRÁVNÍ POHLED

Smlouva o leasingu není nikde striktně upravována. Nenajdeme ji ani v občanském zákoníku, ani v obchodní zákoníku a ani v jiném právním předpisu. Záleží tedy na konkrétních podmínkách i ujednání. Leasingovou smlouvu si lze představit, kde jedna strana – pronajímatel poskytne druhé straně – nájemci na dobu určitou do užívání předmět, který potřebuje k zajištění chodu své podnikatelské činnosti. Účelem finančního leasingu je tedy dlouhodobé užívání předmětu s tím, že všechna rizika a užitky spojených s vlastnictvím předmětu leasingu se v převážné části přenáší na nájemce. Zároveň je stanoveno právo a povinnost převodu do vlastnictví nájemce za cenu obvykle podstatně nižší než je cena tržní a v některých případech i převodem bezúplatným.

1.13.3 DAŇOVÝ POHLED

Leasingová smlouva má dopad do daní a to jak z pohledu poskytovatele leasingu – pronajímatele, tak i z pohledu příjemce leasingu – nájemce.

Pronajímatel:

- řeší řádné zdanění svých příjmů (v tomto případě z leasingu) – jedná se o nájemné, které je rovnoměrně rozvržené po celou dobu nájmu
- pro účely daní z příjmů musí vykazovat časové rozlišení příjmů i výnosů vztahující se ke zdaňovacímu období
- jedná-li se o fyzickou osobu může jít v případě finančního leasingu příjmy – **z podnikání nebo z pronájmu**. S tím souvisí uplatňování daňových výdajů, příp. paušálů a následné správné zdanění příjmů.
- po dobu leasingu se pronajímatel stává majitelem předmětu leasingu, a proto je oprávněn jej daňově odepisovat s výjimkou uzavřených smluv do 31. 12. 2007
- provozní výlohy, které bývají smlouvou uvedené na nájemce. Tím tedy nemohou pak být daňově uznatelné u pronajímatele

Nájemce:

- daňově uznatelnými jsou leasingové splátky (nájemné), kde zákon o daních z příjmů stanovuje podmínku minimální doby nájmu, maximální kupní cenu a u fyzických osob také zahrnutí do obchodního majetku při koupi po ukončení finančního pronájmu s následnou koupí
- pokud nejsou daňově uznatelné leasingové splátky, může je nájemce zahrnout do vstupní ceny odkoupeného předmětu nájmu a pak z této ceny bude počítat daňové odpisy.
- musí vykazovat časové rozlišení výdajů a nákladů po celou dobu nájmu
- v případě technického zhodnocení, které provede místo pronajímatele může za určitých podmínek daňově odpisovat

2 DAŇOVÉ ASPEKTY FINANČNÍHO LEASINGU V ROCE 2007

2.1 DAŇ Z PŘÍJMU

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů upravoval problematiku k finančnímu leasingu. Tento zákon specifikoval výdaje, daňově uznatelné na straně pronajímatele i nájemce.

Z hlediska finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku je klíčovým odstavcem 4 § 24 ZDP, který říká:

„Nájemné u finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku, který lze podle tohoto zákona odpisovat, se uznává jako výdaj (náklad) za podmínky, že

a) doba nájmu pronajímané věci je delší než 20 % stanovené doby odpisování uvedené v § 30, nejméně však 3 roky. U nemovitostí musí doba nájmu trvat nejméně 8 let. Doba nájmu se počítá ode dne, kdy byla věc nájemci přenechána ve stavu způsobilém obvyklému užívání, a

b) po ukončení doby nájmu podle písmene a) následuje bezprostředně převod vlastnických práv k předmětu nájmu mezi vlastníkem (pronajímatelem) a nájemcem; přitom kupní cena najatého hmotného majetku není vyšší než zůstatková cena vypočtená ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět nájmu měl při rovnoměrném odpisování podle § 31 odst. 1 písm. a) tohoto zákona k datu prodeje, a

c) po ukončení finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku zahrne poplatník uvedený v § 2 odkoupený majetek do svého obchodního majetku.“ [7]

Z výše uvedeného vyplývá, že v roce 2007 byly výdaje daňově uznatelné pokud doba trvání leasingové smlouvy byla delší než 20 % stanovené doby odepisování, nejméně však 3 roky a u nemovitostí 8 let. Zároveň kupní cena předmětu nesměla být vyšší po ukončení doby leasingu než zůstatková cena. Při splnění všech těchto podmínek byly leasingové splátky rovnoměrně zahrnovány do daňově uznatelných nákladů. V roce 2007 byl finanční leasing výhodný jak pro pronajímatele, tak i pro nájemce, protože vstupní cena předmětu mohla být zahrnuta do daňových výdajů za dobu podstatně kratší než při přímém nákupu.

2.2 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty definuje finanční leasing v § 4 odst. 3 písm. g).

Finančním pronájmem se tedy rozumí „*přenechání zboží nebo nemovitosti za úplatu do užívání podle smlouvy o finančním pronájmu, pokud si strany v této smlouvě sjednají, že uživatel je oprávněn nebo povinen nabýt zboží nebo nemovitost, která je předmětem smlouvy, nejpozději úhradou posledního závazku ze smlouvy; takový finanční pronájem se posuzuje obdobně jako dodání zboží nebo převod nemovitosti.*“ [8]

Nájemci leasingu si mohli uplatnit nárok na odpočet DPH na základě daňového dokladu, který vystavila leasingová společnost u všech předmětů s výjimkou u osobních automobilů, které nebyly přestavěné pomocí mřížky na nákladní automobily. Zdanitelném plnění se považoval uskutečněným dnem dohodnutým ve smlouvě.

Příklad leasingové smlouvy do 31. 12. 2007:

Leasingová společnost X uzavřela 20. 12. 2007 s nájemcem smlouvu o finančním leasingu nákladního auta značky Volvo, který byl již vyroben, ale nacházel se u výrobce ve Švédsku. K předání vozidla nájemci ve stavu způsobilém k užívání došlo až 20. 1. 2008. Ukončení nájmu bylo sjednáno po uplynutí 36 měsíců od tohoto předání, tedy k 20. 1. 2011, načež došlo k prodeji vozidla nájemci.

Protože leasingová smlouva byla uzavřena do konce roku 2007, použil se pro ni zákon o dani z příjmu ve znění účinném do 31. 12. 2007 a to až do ukončení leasingu. To znamená, že pro daňovou účinnost nájmeného postačuje minimální doba nájmu 3 roky, což je v daném případě splněno. Není přitom podstatné, že k předání vozidla a tedy k zahájení počínání daňové doby nájmu dojde např. kvůli jeho přepravě až po 1. 1. 2008.

3 DAŇOVÉ ASPEKTY FINANČNÍHO LEASINGU V ROCE 2008

3.1 DAŇ Z PŘÍJMU

Od 1. 1. 2008 došlo k novele zákona o daních z příjmu. Touto novelou došlo ke snížení výhodnosti leasingu a to z hlediska daňově uznatelného nájemného u finančního leasingu s následnou koupí najatého hmotného majetku. Z tohoto důvodu, aby podnik mohl uplatňovat nájemné do daňově uznatelných nákladů, musel splňovat podmínky, které upravoval § 24 odst. 4 ZDP. Toto ustanovení zní:

„Nájemné u finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku, který lze podle tohoto zákona odepisovat, snížené o částku uvedenou v § 25 odst. 1 písm. zm), se uznává jako výdaj (náklad) za podmínky, že

- a) doba nájmu hmotného movitého majetku trvá nejméně minimální dobu odpisování uvedenou v § 30 odst. 1. U nemovitostí musí doba nájmu trvat nejméně 30 let. Doba nájmu se počítá ode dne, kdy byla věc nájemci přenechána ve stavu způsobilém užívání, a*
- b) po ukončení doby nájmu podle písmene a) následuje bezprostředně převod vlastnických práv k předmětu nájmu mezi vlastníkem (pronajímatelem) a nájemcem; přitom kupní cena najatého hmotného majetku není vyšší než zůstatková cena vypočtená ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět nájmu měl při rovnoměrném odpisování podle § 31 odst. 1 písm. a) tohoto zákona k datu prodeje, a*
- c) po ukončení finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku zahrne poplatník uvedený v § 2 odkoupený majetek do svého obchodního majetku.*

Pokud by ke dni najatá věc byla při rovnoměrném odpisování (§31) již odepsaná ve výši 100 % vstupní ceny, neplatí podmínka uvedená v písmenu b). Při změně doby odpisování (§30) se pro účely stanovení minimální doby trvání finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku podle písmene a) a výše kupní ceny podle písmene b) použije doba odpisování platná v době uzavření smlouvy.“ [7]

V novele od 1. 1. 2008 v ustanovení § 25 odst. 1 písm. zm) ZDP, na které je odkazováno v § 24 odst. 4 písm. a) zní takto:

„Za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely nelze uznat Finanční náklady (výdaje) u finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku, který lze podle tohoto zákona odepisovat, kterými se pro účely tohoto

zákonu rozumí 1% z úhrnu nájemného s následnou koupí najatého hmotného majetku, který v úhrnu za zdaňovací období nebo období, za něž se podává daňové přiznání, nepřevyšší 1 000 000,-- Kč.“[7]

Nájemci v roce 2008 již z výše uvedeného neměli tak snadné vykazování splátek u finančního leasingu do daňově uznatelných nákladů. Oproti roku 2007 došlo novelou k zásadním změnám, které, pokud nebyly dodrženy, nemohly, být tyto náklady uznány jako daňově uznatelné. Mezi tyto kritéria patřily:

- časové rozlišení splátek nájemného do období, kam patřily
- leasingovou smlouvu lze uzavřít na předměty, které podle ZDP lze odepisovat
- minimální doba trvání finančního pronájmu
- bezprostřední převod vlastnických práv
- zahrnutí odkoupeného předmětu leasingu do majetku fyzické osoby

3.2 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Daňovým dokladem u leasingu je faktura nebo splátkový kalendář - § 28 odst. 5 ZDPH stanoví, že „*splátkový kalendář, který je součástí smlouvy nebo na který je ve smlouvě výslovně odkazováno, je daňovým dokladem v případě nájemní smlouvy, smlouvy o nájmu podniku a smlouvy o finančním pronájmu, pokud obsahuje náležitosti jako běžný daňový doklad.“[8]*

Aby mohl být uplatněn odpočet DPH jsou tedy rozhodující termíny splátek uvedené ve splátkovém kalendáři, který musí být součástí leasingové smlouvy, nebo alespoň přílohou a musí splňovat náležitosti běžného daňového dokladu podle § 28 odst. 2 ZDP, aby bylo možné jej za daňový doklad uznat. U finančního pronájmu podle § 75 odst. 2 ZDP nemá nájemce, i když je plátcem DPH, u osobních automobilů (dle technického průkazu kategorie M) na odpočet DPH. Tato daň bude pak zahrnuta do celkového nájemného. (V této části finanční leasing byl oproti operativnímu leasingu znevýhodněn, protože u operativního leasingu byl možný odpočet DPH u pronájmu osobních automobilů).

Příklad leasingové smlouvy od 1. 1. 2008:

Leasingová společnost X uzavřela 1. 8. 2008 s nájemcem smlouvu o finančním leasingu nákladního auta značky Volvo, který byl zařazen do odpisové skupiny 2 na 5 let a to od 1. 8. 2008 do 1. 8. 2013. Celková hodnota leasingu – nájemného činí 400 000 Kč. Leasingová společnost X koupila pro nájemce předmětný majetek za 300 000 Kč a daňově jej odepisuje zrychlenou metodou, navíc při zvýšení odpisu v 1. roce o 10 %.

Protože byla splněna minimální doba nájmu (odpovídá minimální době daňového odpisování najaté věci), je daňová účinnost nájemného v odpovídajícím časovém rozlišení podmíněna tím, že kupní cena není vyšší než daňová zůstatková cena při rovnoměrném odpisování. Při výpočtu rovnoměrných daňových odpisů, tzv. fiktivní zůstatkové ceny se postupuje podle standardních pravidel, tedy v roce prodeje majetku lze uplatnit pouze polovinu vypočteného ročního odpisu. K datu prodeje předmětu nájmu nájemci je však již jeho fiktivní zůstatková cena nulová, a proto ani nevyužijeme pravidlo o uplatnění poloviny ročního odpisu k datu prodeje. Třebaže je kupní cena vyšší než zůstatková cena najatého majetku, jsou splněny podmínky daňové účinnosti nájemného, jelikož zůstatková cena je nulová a tudíž na kupní ceně vůbec nezáleží.

4 ROZDÍLY V DAŇOVÉM POSUZOVÁNÍ FINANČNÍHO LEASINGU DO ROKU 2007 A DO ROKU 2008

Do konce roku 2007 podle § 24 odst. 4 Zákona č. 586/1992, o daních z příjmů platilo, že nájemné u finančního leasingu je daňově uznatelné za podmínky, že doba nájmu pronajímané věci je delší než 20 % stanovené doby odepisování (§ 30), nejméně však tři roky. U nemovitostí by doba nájmu měla trvat nejméně osm let. V praxi toto znamenalo, že po dobu 3 let bylo možné zcela odepsat pořizovací cenu.

Od 1. 1. 2008 je nájemné z finančního pronájmu daňově uznatelné, pokud doba pronájmu bude trvat minimálně stejnou dobu, jako je doba odepisování dle odpisových skupin (§ 30). Zároveň s tím dochází i ke změnám v odpisových skupinách, zrušila se odpisová skupina 1a, kam patřila silniční motorová vozidla v kategorii N1. Tyto vozidla se přesouvají do odpisové skupiny 2 a jejich doba odepisování se prodlužuje ze 4 na 5 let. Oproti předchozím letům se touto změnou dosáhlo znevýhodnění pro poplatníky, stejný majetek, např. automobil byl do roku 2007 odepsán za 3 roky a od roku 2008 za pět let. Největší změnou došlo tedy k prodloužení minimální doby leasingu a to u automobilů ze **3 na 5 let** a u leasingu strojů a zařízení došlo k prodloužení ze **3 na 5 let u odpisové skupiny 2** a k prodloužení doby ze **3 na**

10 let u odpisové skupiny 3. U nemovitostí tato doba byla prodloužen z **8 na 30 let**. Výhoda leasingových společností odepsat dříve majetek na leasing tedy pozbyla smyslu. Z tohoto důvodu motivace pro zřizování leasingových smluv zmizela, protože finanční leasing neznamenal rychlejší přenos vstupní ceny do daňových nákladů.

Další změnou v roce 2008 bylo, že došlo i k omezení daňové zdatelnosti zaplacených úroků z úvěrů. Pokud tedy leasingové splátky ve zdaňovacím období překročily milion korun, pak 1 % z nich nebylo daňově uznatelné. Pouze velkým plusem ve změnách finančního leasingu představovalo zrušení horní hranice u osobních automobilů a to 1,5 mil. Kč.

Z oblasti DPH v roce 2008 pronajímatel si mohl uplatňovat daň na výstupu postupně podle jednotlivých leasingových splátek na základě splátkového kalendáře. Tento splátkový kalendář sloužil i jako daňový doklad.

Od ledna 2009 se v okamžiku předání zboží či nemovitosti odvádí DPH z celé částky. Pro nájemce z tohoto vyplývá povinnost předmět leasingu nabýt. Dnem zdanitelného plnění je den přenechání zboží nebo v den přijetí platby, pokud proběhla platba dříve. Nájemce pak vystaví do 15 dnů daňový doklad na DPH z celkové ceny finančního pronájmu – tímto dochází k tomu, že splátkový kalendář není v tomto případě daňovým dokladem. V případě poskytnutí služby u leasingu vyplývající ze smlouvy, pak není zde povinnost přiznání celé DPH na výstupu a jednotlivé splátky pak se považují na základě splátkového kalendáře za zdanitelné plnění.

4.1 PŘÍKLAD – SROVNÁNÍ LEASINGU v r. 2007 a v r 2008

V roce 2007 bylo odpisování majetku uvedené v tabulce v § 30 odst. 1 ZDP.

Tabulka 1: Doby odpisování pro jednotlivé odpisové skupiny (rok 2007)

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
1a	4 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Z tohoto lze odvodit minimální dobu, po kterou musí trvat finanční pronájem pro jednotlivé odpisové skupiny, aby nájemné bylo daňově uznatelné:

Tabulka 2: Minimální doba trvání finančního pronájmu pro jednotlivé odpisové skupiny (rok 2007)

Odpisová skupina	Minimální doba trvání finančního pronájmu
1	3 roky
1a	3 roky
2	3 roky
3	3 roky (u nemovitostí 8 let)
4	4 roky (u nemovitostí 8 let)
5	6 let (u nemovitostí 8 let)
6	10 let

Z výše uvedeného je zřejmé, že pokud předmět, který byl zařazen od 1a – 6 odpisové skupiny, bylo výhodné v roce 2007 si ho pořídit na leasing než jej odepisovat. Cena pořízeného předmětu byla odepsána v mnohem kratší době, než u daňových odpisů. Podniky měly tak výhodnější motivaci investovat do technologie a pružně tak reagovat na poptávkový trh.

V roce 2008 byla doba odpisování dle § 30 dost. 1 ZDP

Tabulka 3: Doby odpisování pro jednotlivé odpisové skupiny (rok 2008)

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Tabulka 4: Minimální doba trvání finančního pronájmu pro jednotlivé odpisové skupiny (rok 2008)

Odpisová skupina	Minimální doba trvání finančního pronájmu
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let (u nemovitostí 30 let)
5	30 let
6	30 let

Z výše uvedeného vyplývá, že po novelizaci zákona o daních z příjmu již není tak výhodné uzavření leasingových smluv, protože z hlediska času, by se vyplatilo pořídit si předmět v 6. odpisové skupiny, kde by doba daňového odpisování byla delší s porovnáním minimální doby trvání finančního leasingu.

Je také patrné, že od 1. 1. 2008 došlo ke zrušení odpisové skupiny 1a, kam se dříve zařazovaly osobní automobily, které se převedly do odpisové skupiny 2. Daňové odepisování se tak prodloužilo ze 4 na 5 let a tudíž je shodné s minimální dobou trvání finančního pronájmu, který je v tomto případě také 5 let.

Z hlediska daní lze konstatovat, že daňové odpisy jsou vypočítávány za dané zdaňovací období bez ohledu na to, kdy byl majetek pořízen. U finančního leasingu je nájemné daňovým nákladem v době, kdy je nájemné skutečně započato ke splácení. Lze tedy obecně dodat, že stejný předmět zakoupený a zařazený do 2. odpisové skupiny v listopadu 2008 bude z hlediska daňového odepsán v roce 2012. Z hlediska finančního pronájmu bude tento samý předmět splacen až v listopadu 2013. Je tedy na zvážení, zda daný předmět zakoupit z vlastních zdrojů a odepisovat ještě v roce pořízení, nebo naopak je výhodnější pořídit si předmět v roce 2008 s tím, že do nákladů nám v tomto roce půjde pouze 1/12, ale budeme jej pak ještě daňově zvýhodňovat od 12/2012 – 11/2013.

5 DOPADY ZMĚN V DAŇOVÉM POSUZOVÁNÍ FINANČNÍHO LEASINGU U KONKRÉTNÍ LEASINGOVÉ ORGANIZACE

5.1 POPIS VYBRANÉ SPOLEČNOSTI X

Společnost X u které jsem posuzovala finanční leasing a jeho dopady změn z hlediska daní je univerzální leasingová společnost, která nabízí kompletní finanční servis v oblasti leasingového a úvěrového financování spokojeným zákazníkům již od roku 1995. Společnost je členem finanční skupiny a zároveň náleží do koncernu, který působí v devíti evropských zemích v rámci střední a východní Evropy. Vlastníkem koncernu je vrcholová instituce v Rakousku a má více než stopadesátiletou působnost na rakouském bankovním trhu. Toto spojení zaručuje všem obchodním partnerům bezpečné zázemí, finanční sílu a stabilitu. Koncernová strategie zohledňuje regionální potřeby a odlišnost místních trhů a spojuje je s know-how celé skupiny.

Předmětem podnikání společnosti X je pronájem a půjčování movitých věcí, pronájem nemovitostí – bytových a nebytových prostor bez poskytování jiných než základních služeb spojených s pronájmem a poskytováním finančního leasingu, obchodní a zprostředkovatelská činnost a služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy u fyzických a právnických osob. Výše uvedená společnost svým klientům nabízí komplexní služby a to především financování prostřednictvím nejen finančního leasingu, ale také operativního leasingu, účelového spotřebitelského úvěru a splátkového prodeje. Své služby orientuje jak na soukromou klientelu, tak i na fyzické osoby podnikající a právnické osoby. Z celkového pohledu lze říci, že z celkových poskytovaných služeb tvoří podíl 2/3 osobních a užitkových vozů a z 1/3 ostatní (např. stroje, nemovitosti...)

5.2 ÚČETNÍ POSTUPY VE SPOLEČNOSTI X

Účetnictví společnosti je vedeno a účetní závěrka byla sestavena v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví v platném znění, vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, v platném znění a Českými účetními standardy pro podnikatele v platném znění.

Leasingový dlouhodobý hmotný majetek je u finančního leasingu účetně odepisován na denní bázi po dobu trvání leasingové smlouvy ode dne následujícího po předání předmětu leasingu u operativního leasingu dle jeho druhu odepisován na denní / měsíční bázi po dobu trvání leasingové smlouvy ode dne / měsíce následujícího po předání.

Požizovací cena majetku, získaného formou finančního a operativního leasingu, není aktivována do dlouhodobého majetku a je účtována do nákladů rovnoměrně po celou dobu trvání leasingu. Veškeré leasingové splátky u přijatého leasingu jsou účtovány do nákladů v okamžiku jejich vzniku s výjimkou první mimořádné splátky uhrazené na počátku leasingového vztahu. Tato první mimořádná splátka se časově rozlišuje a rozpouští se do nákladů postupně po celou dobu trvání leasingové smlouvy.

U poskytnutého finančního leasingu se účtují veškeré splátky na výnosy příštích období, časově se rozlišují a jednou měsíčně se rozpouští do výnosů po celou dobu trvání smlouvy, to znamená, že se účtují do období s nímž věcně a časově souvisejí. Výnosy z leasingu jsou rozlišovány na denní bázi po dobu trvání leasingové smlouvy, ode dne následného data předání předmětu leasingu.

5.3 OPRAVKY A OPRAVNÉ POLOŽKY – SROVNÁNÍ ROKU 2007 a 2008

Přírůstky a úbytky opravek zahrnují jak přírůstky a úbytky opravek, tak zůstatkovou cenu prodaného dlouhodobého majetku. Opravná položka je tvořena k předmětům leasingu, které společnost X za dobu trvání leasingu nemůže daňově odepsat do 100 % pořizovací ceny (Daň z příjmu právnických osob § 30 odst. 4) a odprodejní cena předmětu leasingu po skončení běhu smlouvy je nižší než zůstatková hodnota (nájemce zaplatí celou kupní cenu ve splátkách). Na celou zůstatkovou hodnotu tvoří společnost každý měsíc poměrnou část opravné položky, která je při vyřazení majetku z evidence zúčtována. Výše této opravné položky činí k 31. prosinci 2008 2 769 tis. Kč oproti roku 2007 6427 tis. Kč, což je o 43 % méně.

5.4 ČASOVÉ ROZLIŠENÍ – SROVNÁNÍ ROKU 2007 a 2008

Položky časového rozlišení nákladů a výnosů se převážně vztahují k jednotlivým leasingovým smlouvám. Z tohoto důvodu budou tyto náklady a výnosy postupně zachycovány ve výkazu zisků a ztráty společnosti X rovnoměrně po dobu trvání těchto smluv.

Náklady příštích období obsahují především náklady související s pojištěním.

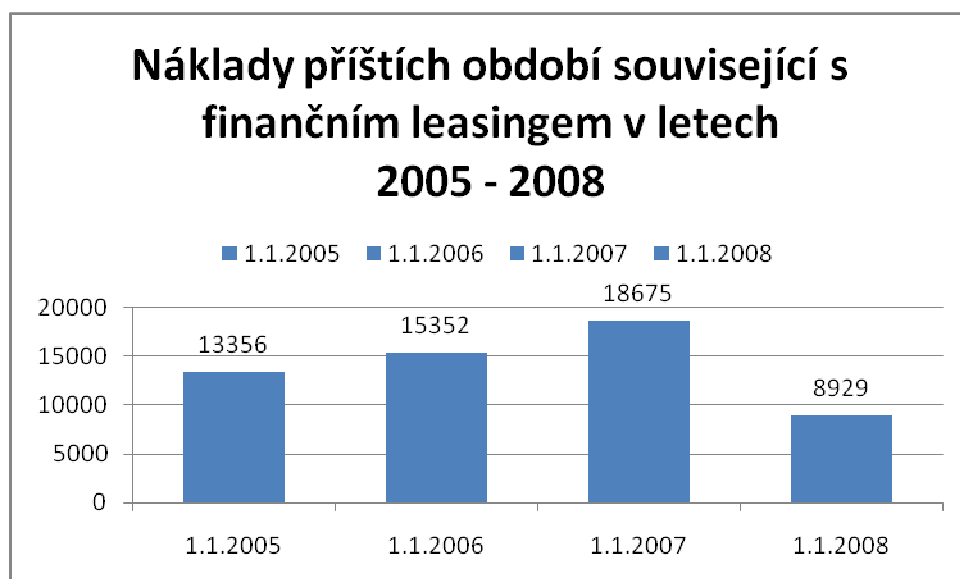
Výnosy příštích období obsahují především zůstatek mimořádné splátky placené předem.

Tabulka 5:

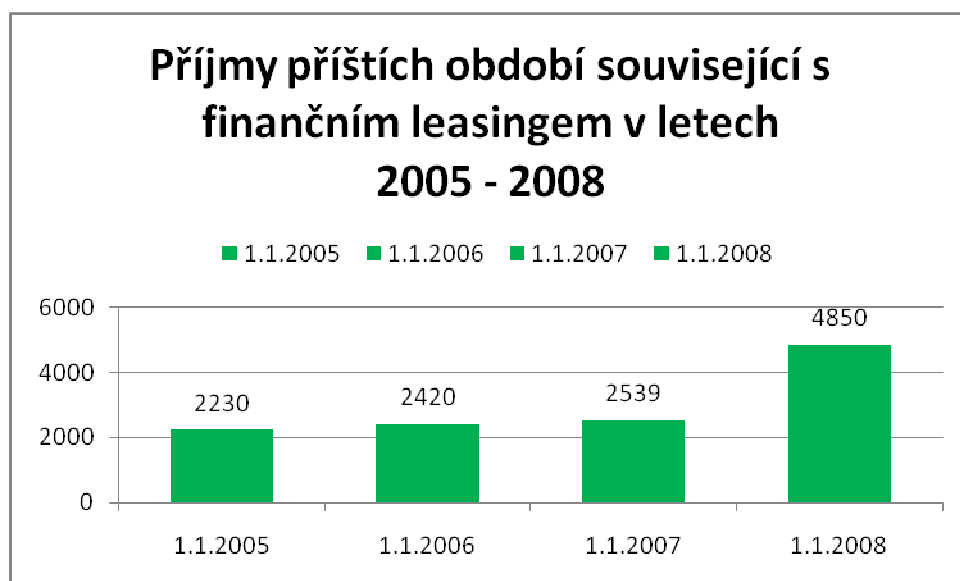
Časové rozlišení vývoj od roku 2005 - 2008

(v tis. Kč)	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008
Náklady příštích období	13356	15352	18675	8929
Příjmy příštích období	2230	2420	2539	4850
Výnosy příštích období	1732568	1986552	2251669	1887476

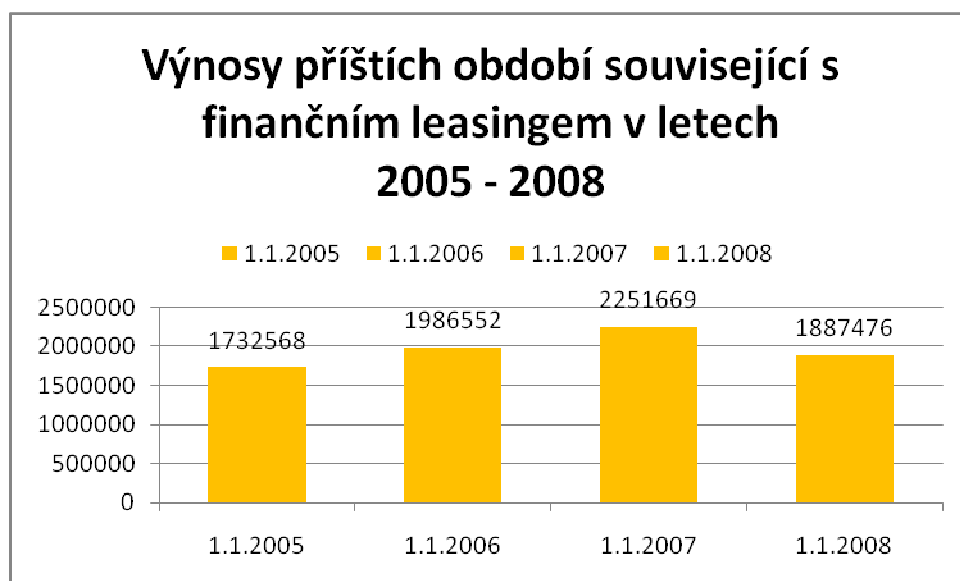
Obrázek 1:

Obrázek 2:

Obrázek 3:

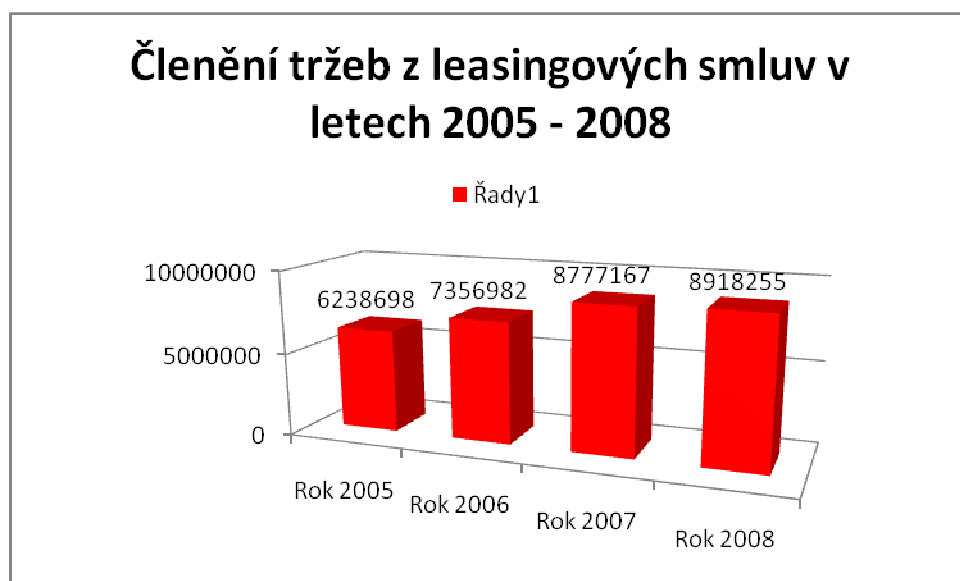
5.5 ČLENĚNÍ TRŽEB Z LEASINGOVÝCH SMLUV - VÝVOJ ROKŮ 2005 - 2008

Tabulka 6:

Členění tržeb z leasingových smluv

(v tis. Kč)	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008
Tržby z leasingových operací tuzemsko	6 238 698	7 356 982	8 777 167	8 918 255
Tržby ze splátkového prodeje tuzemsko	463 256	496 325	508 885	401 456
Tržby z leasingu splácených ze spotřebitelských úvěrů	71 256	77 256	89 136	42 387
CELKEM	6 773 210	7 930 563	9 375 188	9 362 098
	6238698	7356982	8777167	8918255

Obrázek 4:

Na leasingový trh v České republice společnost realizuje kolem 97 % objemu všech tuzemských leasingových obchodů a většinu nebankovních úvěrů i prodejů na splátky pro spotřebitele. V průběhu roku 2008 ve srovnání s rokem 2007 se podmínky pro nebankovní finanční produkty nabízené zhoršovaly z důvodu negativního vývoje úvěrového trhu a celé ekonomiky. Leasingové, nebankovní úvěrové a faktoringové obchody byly ovlivněny klesajícími tempy ekonomického růstu a slábnoucí poptávkou po investičních i spotřebitelských finančních produktech. V roce 2008 financovaly členské společnosti prostřednictvím leasingu strojů, zařízení a dopravní prostředky v souhrnu pořizovacích cen 95 mld. Kč bez DPH, což představuje v porovnání s rokem 2007 pokles o 27,1% u patnácti největších společností. Proti roku 2007 tak došlo k podstatnému snížení počtu smluv o finančním leasingu a ke zvýšení smluv o operativním leasingu, což bylo způsobeno především změnami v daňovém zákoně, které vešly v platnost na začátku roku 2008.

5.6 OBCHODNÍ STRATEGIE

Obchodní strategie společnosti v souladu s koncernovou politikou se orientuje na financování osobních, užitkových a nákladních vozů, prostředků hromadné dopravy, strojů a technologických zařízení, kancelářské, zdravotnické, veterinární, zemědělské, lesnické, stavební, manipulační a komunální techniky. Kromě celé řady produktů finančního a operativního leasingu nabízí společnost i financování formou úvěru a splátkového prodeje.

Obchodní strategie společnosti X se zaměřuje především na prohlubování stávajících, ale i na navazování nových obchodních vztahů s koncovými klienty i s dodavateli předmětů financování. Klientům z oboru dopravy a logistiky poskytují další služby spojené s poradenstvím, pojištěním, výkupem a následným prodejem použité dopravní techniky.

5.7 FIREMNÍ LOGIKA SPOLEČNOSTI X

Firemní logika i myšlení společnosti jsou založeny na společných hodnotách. Prioritou je dlouhodobý vztah s klientem založený na vzájemné důvěře a oboustranné spokojenosti. Na změny reagují vytvářením rozmanité nabídky produktů a způsobů financování, které přesně odpovídají přáním a potřebám zákazníků. Rozsáhlá síť poboček a regionální provázanost umožňují jednat o podmínkách financování s každým klientem individuálně. Získáváním kvalifikovaných pracovníků, jejich podporou a péčí o ně si společnost X vytváří kvalitní zázemí.

5.8 PŘEHLED VÝVOJE FINANČNÍHO LEASINGU V ROCE 2007 A PO DAŇOVÝCH DOPADECH V ROCE 2008

5.8.1 VÝVOJ FINANČNÍHO LEASINGU DO ROKU 2007

Rok 2007 byl pro společnost X ve všech ohledech rokem úspěšným. Leasingový trh vzrostl o téměř 15 %. Podařilo zvýšit objemově uzavřených obchodních případů výrazně nad průměrem trhu, a to o 33 % na celkových 11,863 mld. Kč. Tržní podíl tak vzrostl až na 9 %, čímž potvrdili postavení mezi největšími univerzálními leasingovými společnostmi. Společnost X byla aktivní nejen v poskytování finančního a operativního leasingu, ale také v oblasti neleasingového financování podnikatelů a firem, zejména v poskytování účelových úvěrů pro pořízení mobilní techniky, strojů a technologií. Rok 2007 byl v mnohém přelomový pro budoucí vývoj společnosti a celého leasingového trhu. Změny v legislativě, zejména pak v daňové oblasti, předurčily směr dalšího vývoje. V praxi to znamenalo nutnost rozšířit nabídku vůči klientům a aktivně vyvíjet a modifikovat produkty směrem od leasingu jako pouhého

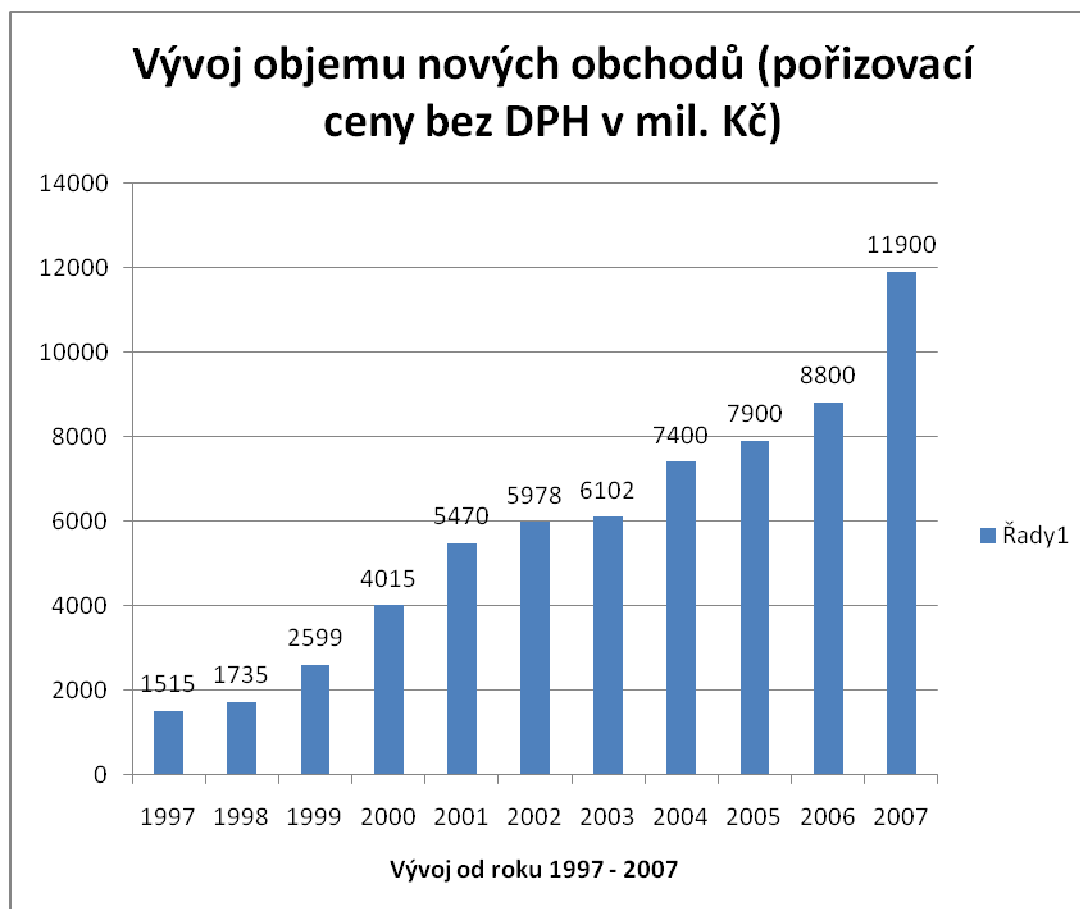
nástroje financování k leasingu ve formě ucelené nabídky služeb spojených s provozováním předmětu leasingu.

Tabulka 7:

Přehled základních ekonomických ukazatelů za rok 2007

Ukazatel	Jednotka	2004	2005	2006	2007
Hodnota nově uzavřených obchodů	mil. Kč	7 400	7 900	8 800	11 900
Počet nově uzavřených smluv	Počet	8 000	9 300	10 600	12 900
Celkový leas. majetek (po odpisech)	mil. Kč	11 521	12 610	13 800	17 500
Podíl na trhu leasingu v ČR	%	7,40	7,60	7,90	8,90
Celkový počet aktivních smluv	Počet	21 700	25 300	27 600	32 200

Obrázek 5:

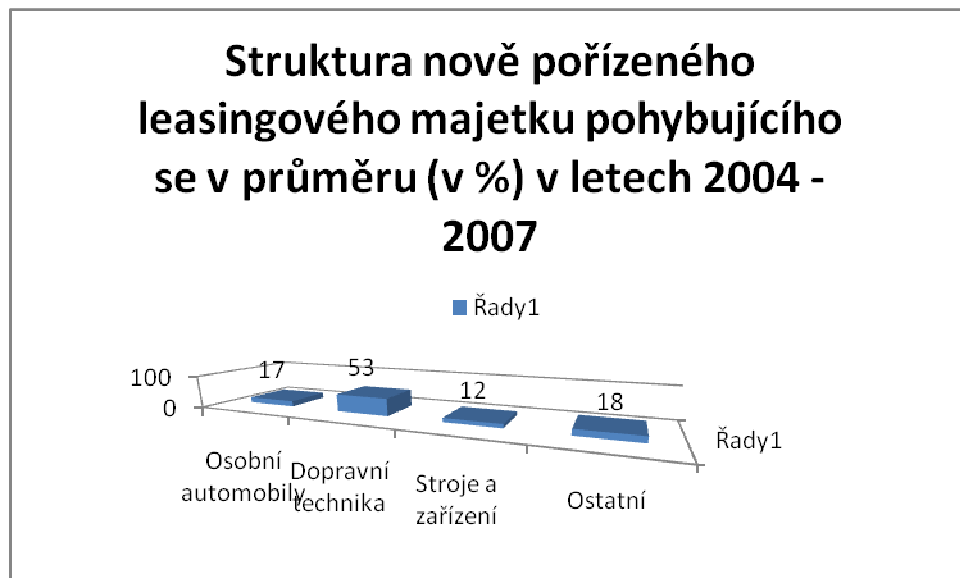

Tabulka 8:

Objem obchodů společnosti X 2004 – 2007

Objem obchodu	2004	%	2005	%	2006	%	2007	%	2008	%
Osobní automobily	902	13	1 323	17	1 700	19	2 198	19	1 745	19
Dopravní technika	4 325	58	4 141	52	4 500	51	6 108	51	4 231	45
Stroje a zařízení	963	13	943	12	1 077	12	1 468	12	1 340	14
Ostatní	1210	16	1493	19	1523	18	2126	18	1984	22
Celkem	7400	100	7900	100	8800	100	11900	100	9300	100

Obrázek 6:

Přes nástup negativních trendů v hospodářství v druhé polovině roku 2008 se jednalo o pozitivní období z pohledu hospodaření společnosti X. Nárůst počtu smluv v portfoliu i nárůst bilanční sumy poskytuje stabilitu do budoucnosti. Vzhledem k faktu, že koncentrace rizika

v portfoliu směrem k jednotlivým obchodům je minimální a riziko je široce rozprostřeno, nezaznamenala společnost X, i přes nárůst opravných položek, významnější dopad do výsledků hospodaření, a to jak dle českých, tak dle mezinárodních účetních standardů. Stanovené byly splněny také díky pozitivnímu poměru nákladů k výnosům, bylo dosaženo cost/income ratio (CIR) na úrovni 39,02 %. Rok 2008 naznačil dostatečně důrazně, jakým trendům bude společnost muset čelit v budoucnosti. Postupný ústup od kvantity ke kvalitě byl patrný již v průběhu roku a je nutného akceptovat a vyrovnat se s ním, jak ve vztahu k trhu, tak i dovnitř společnosti.

5.8.2 VÝVOJ FINANČNÍHO LEASINGU PO ZMĚNÁCH - V ROCE 2008 (srovnání)

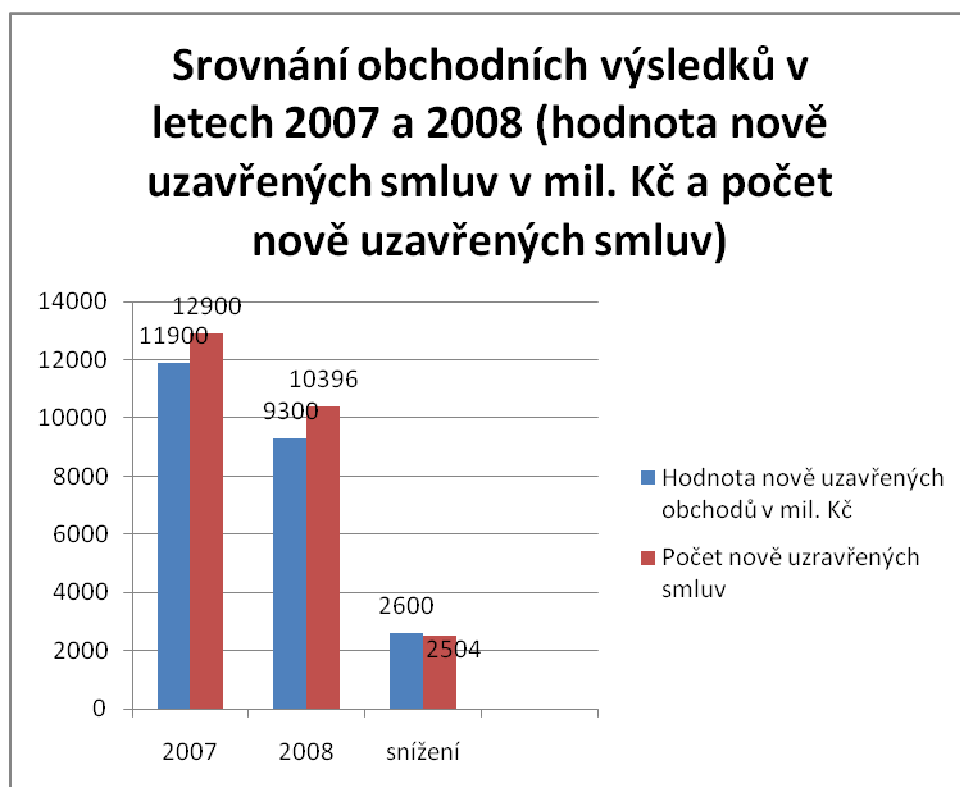
Tabulka 9:

Přehled základních ekonomických ukazatelů

(srovnání roku 2007 a 2008)

Ukazatel	Jednotka	2007	2008
Hodnota nově uzavřených obchodů	mil. Kč	11 900	9 300
Počet nově uzavřených smluv	Počet	12 900	10 396
Celkový leas. majetek (po odpisech)	mil. Kč	17 500	16 400
Podíl na trhu leasingu v ČR	%	8,90	8,40
Celkový počet aktivních smluv	Počet	32 200	31 850

Obrázek 7:

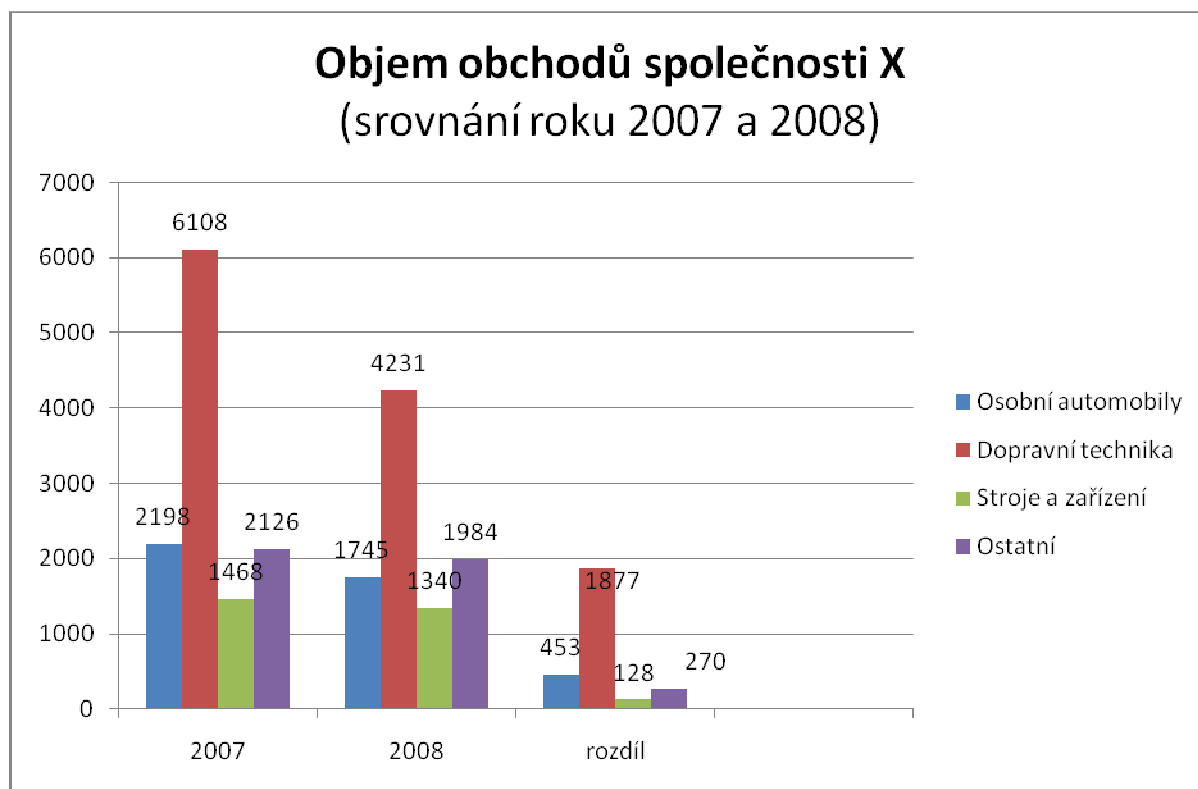

Ze srovnání obchodní výsledků mezi rokem 2007 a 2008 je zřejmé, že se snížil počet o 96 uzavřených smluv, což v celkové hodně uzavřených obchodů je o Kč 2.600.000,--. Firmy tak viditelně reagovaly na změny daňové reformy a to značným způsobem znevýhodnilo finanční leasing, čímž došlo k odlivu poptávky po tomto produktu směrem k operativnímu leasingu.

Tabulka 10: Objem obchodů společnosti
(srovnání roků 2007 a 2008)

Objem obchodu	2007	2008	rozdíl
Osobní automobily	2 198	1 745	453
Dopravní technika	6 108	4 231	1 877 0
Stroje a zařízení	1 468	1 340	128 0
Ostatní	2126	1984	142
Celkem	11900	9300	2600

Obrázek 8:

6. ZHODNOCENÍ ÚČELNOSTI NOVÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY DANÍ A FINANČNÍHO LEASINGU

Změny provedené k 1. dubnu 2009 se v podstatě vracejí k původní době legislativy před rokem 2008. Hlavní negativní změna v oblasti finančního leasingu nastala počátkem roku 2008, kdy byla prodloužena jeho minimální doba. Tím byl ochuzen o svůj hlavní trumf. Podnikatelé si do roku 2007 mohli uplatnit leasingovou cenu většiny produktů v nákladech za mnohem kratší období, než kdyby si daný majetek pořídili jinou formou, například úvěrem. V témže roce se objevila další ustanovení – např. jedno procento neuznatelných splátek, pokud jejich hodnota překročí 100 milionů korun ročně, což si myslím bylo nesystémové. Toto opatření však bylo k 1. 1. 2009 zrušeno.

Vzhledem k znevýhodnění nákupů předmětů na leasing došlo k přestrukturování velké řady pořizovaných leasingových věcí z finančního na operativní leasing. Zároveň už není tak významná výhodnost finančního leasingu ve srovnání s úvěrovým financováním. Tím se leasing dostává pod tlak, což také naznačují výsledky sledované ve společnosti X, ale i výsledky České leasingové a finanční asociace, kdy došlo v roce 2008 k propadu v počtu uzavřených leasingových smluv. Tento propad zasáhl ještě i do prvního čtvrtletí roku 2009, což bylo způsobeno nemožností odpočtu DPH u pořízení osobního automobilu u finančního leasingu.

Leasing je z hlediska daňových předpisů často a ne úplně šťastně novelizován. Největším problémem pro podnikatele je poměrně složitá a velmi často měněná legislativa. Není výjimkou, že podnikatel má čtyři druhy stejného majetku a každý je zařazen v jiném daňovém režimu. Novelty většinou reagují způsobem, že začnou platit až od okamžiku, kdy vstoupí v účinnost, a vše ostatní se řídí „postaru“. Podnikatelé bojují s tím, že nedokážou a nebo nemají čas či schopnosti identifikovat, který majetek spadá do kterého daňového režimu, z čehož pak plynou možné sankce a podobně. Myslím, si, že nejdůležitější, a to se netýká pouze leasingu, je stabilní právní úprava. Legislativa, která platila před rokem 2008, v zásadě fungovala, podnikatelé s ní uměli pracovat. Z mého pohledu byla pro trh relativně vyhovující.

Pokud se tedy po 1. 1. 2008 podnikatel rozhoduje, jakou formou bude majetek pořizovat, tedy zda na leasing, za hotové nebo na úvěr, může využít pro porovnání výhodnosti vzorec „čisté výhody leasingu“, podle něhož si může orientačně spočítat, zda za daných podmínek je pro něho ekonomicky výhodnější koupit majetek na úvěr nebo na leasing. Dále ve srovnání leasingu s bankovním úvěrem se musíme podívat na 3 základní věci:

- na administrativu s tím spojenou
- na daňové dopady
- na ekonomickou stránku jako celek

Administrativa u finančního leasingu není ve srovnání s úvěry nijak náročná, zde je tedy výhoda na straně leasingu. V oblasti daňových úprav však u leasingu v důsledku častých změn legislativy skýtá určitá daňová zákoutí. Například u finančního leasingu platíte splátky, které jsou daňově uznatelné. Pokud však podnikatel po ukončení leasingu udělá chybu, např. fyzická osoba zapomene zařadit majetek do svého obchodního majetku, a tím poruší podmínky zákona o dani z příjmu, zpětně se celé nájemné stane daňově neuznatelné.

Nejčasněji využívané komodity spadají do druhé odpisové skupiny, což jsou zejména stroje, osobní a nákladní automobily. Před rokem 2007 se firmy naučily využívat finanční leasing, ale k současné ekonomické situaci se těžko odhaduje jeho další vývoj. Tlak na cash

flow je poměrně značný. Zároveň finanční leasing, který do konce roku 2007 musel být sjednán minimálně na dobu osmi let, byl prodloužen na dobu minimálně třiceti let. Tato dramatická změna jeho potenciál značně snížila.

Firmy tedy začaly hledat další cestu daňové, účetní a ekonomické optimalizace a začaly tedy využívat jako jednu z forem financování operativní leasing. To si uvědomily i leasingové společnosti a v současné době jich řada přidala do své nabídky kromě úvěru i operativní leasing.

7 ZÁVĚR

Závěrem lze říci, že vzhledem ke globální hospodářské krizi se finanční leasing vyvíjí s ohledem pro podnikatele příznivě. Během roku 2009 došlo k několika novelizacím zákonů a tím i k podstatným změnám u nájmu z finančních leasingů. Pro podnikatele je významná úspora při nákupu osobních automobilů z pohledu DPH o 19 %. Zároveň z pohledu daně z příjmu se jedná u finančního leasingu o zkrácenou dobu odepisování. Z pohledu nájemce se leasingovaný předmět podstatně dříve odepíše a to sice za cenu vyššího rozpočítání vstupní ceny, ale na druhé straně skutečný náklad – nájem pro podnikatele se sníží. Z pohledu pronajímatele je jistě zajímavé uzavírat větší počet leasingových smluv. Výnos z nájmu bude sice nižší – vlivem snížení doby odepisování, ale zase při větším počtu uzavřených leasingových smluv přinese společností vyšší obrát.

Jedná se např. o první schválenou novelu ZDP – zákon č. 87/2009 Sb., kterým se mění zákon o DPH. Zároveň daňová podmínka minimální doby nájmu se v § 24 odst. 4 písm. a) zákona o daních z příjmů změnila takto:

„Nájemné u finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku, který lze podle tohoto zákona odepisovat, se uznává jako výdaj (náklad) za podmínky, že

- a) zařazeného podle přílohy č. 1 k zákonu v odpisové skupině 1 trvá nejméně 36 měsíců, v odpisové skupině 2 nejméně 54 měsíců a v odpisové skupině 3 nejméně 144 měsíců.

U nemovitostí musí doba nájmu trvat nejméně 30 let ...“ (ZDP)

K této změně se zkrácením minimální doby trvání finančního leasingu se váže přechodné ustanovení:

„U hmotného majetku, který je předmětem smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku uzavřené do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se až do

dbý ukončení finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku použije zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“ (DZP)

Z výše uvedeného vyplývají nové mírnější podmínky zkrácení minimální doby nájmu u finančního leasingu hmotného majetku zařazeného do:

- **odpisové skupiny 1 z dosavadních 3 let na 36 měsíců**
- **odpisové skupiny 2 z dosavadních 5 let na 54 měsíců**
- **odpisové skupiny 3 z dosavadních 10 let na 114 měsíců**

Tyto změny se týkají finančního leasingu uzavřeného počínaje 1. dubnem 2009 a zároveň není podstatné, kdy dojde k převodu předmětu leasingu.

Tato výrazná změna tak odstraňuje určitou nevýhodu finančního leasingu proti přímému pořízení hmotného majetku. Finanční leasing byl uzavírán na dobu, která byla rovna minimální době daňového odepisování. Daňové odepisování je stanoveno v rocích, ale daňové odpisy se uplatňují za zdaňovací období. Výhodnější tedy bylo přímé pořízení majetku, protože bez ohledu na to, kdy byl pořízen, dobu odepisování nijak neovlivňuje. Majetek byl tedy daňově odepsán za kratší časový úsek než by odpovídalo stanovené době jeho odepisování.

U finančního leasingu záleží na konkrétním datu zahájení doby nájmu, protože nájemné může být uznáno jako daňový výdaj rovnoměrně po celou dobu trvání leasingu. Nájemné z leasingových smluv bylo tedy promítnuto do daňových nákladů obecně v delším časovém období.

Na počátku dubna vstoupila v platnost novela zákona o DPH, která umožňuje podnikatelům – plátce daně uplatnit odpočet daně z přidané hodnoty při nákupu všech osobních vozidel. Dříve byl odpočet možný jen u kategorie N1 (jednalo se o automobily, které měly zabudované tzv. mřížky). Nákup automobilů a jejich financování prostřednictvím finančních leasingů tím pro podnikatele zlevnily o 19 %. Zároveň s tím se zkrátila i minimální doba trvání smlouvy finančního leasingu.

Další významnou změnou byla změna u nájemného v případě leasingu od 1. 4. 2009 a to:

- **u odpisové skupiny 1 se zkracuje na 12 měsíců**
- **u odpisové skupiny 2 se zkracuje na 24 měsíců** (smlouvy uzavřené po 31. 3. 2009 je doba leasingu alespoň 54 měsíců, smlouvy uzavřené mezi 1. 1. 2008 – 31. 3. 2009 je

doba leasingu 60 měsíců a smlouvy uzavřené do 31. 12. 2007 je doba leasingu 36 měsíců).

Zároveň v novele protikrizových změn u finančního leasingu platí:

- zkrácená lhůta se vztahuje na smlouvy uzavřené po účinnosti novely nejpozději však do 30. 6. 2010
- rozhodující datum je uzavření leasingové smlouvy, ne však převzetí předmětu leasingu nebo první splátka
- doba leasingu může být i delší než 12 nebo 24 měsíců
- toto ustanovení nelze použít k případným změnám či dodatkům k dříve uzavřeným smlouvám
- toto ustanovení nemá vliv na předčasně ukončené smlouvy uzavřené před nabytím účinnosti. Pokud tedy by po 33 měsících došlo k předčasnému odkupu majetku na leasing automobilu, dosavadní nájemné by bylo daňově neuznatelným výdajem i po účinnosti novely

měnění se pohled na finanční pronájem. Pokud bude ve smlouvě uvedena „povinnost“ odkupu najaté smlouvy, je převod práva považován za nákup **zboží**. Pokud bude ve smlouvě uvedena „možnost“ odkupu, půjde o poskytnutí **služby**.

Problematika leasingových smluv mě zajímá, protože ve své práci se mimo jiné i touto problematikou zajímám. Společnost, ve které jsem zaměstnána využívá služeb i výhod finančního leasingu, a proto mě nutí se zabývat všemi změnami a včas na ně reagovat. Zároveň bych však chtěla dodat, že díky „protikrizového balíčku“ se všem nájemcům z pohledu finančního leasingu určitě ulevilo, protože každá úspora v tomto období je velmi důležitá pro rozvoj nejen společností jako takových, ale i pro naše celkové národní hospodářství.

Z celkového pohledu lze uvést tyto výhody i nevýhody leasingu:

VÝHODY

- průběžné placení splátek dle leasingového kalendáře – tím dochází k lepšímu cash-flow, protože nemusí být vydána celá částka na pořízení majetku
- po dobu trvání leasingu jsou volné finanční prostředky a podnikatel může investovat do rozvoje svého podnikání

- po celou dobu leasingové smlouvy jsou leasingové splátky fixní – bez ohledu na úrokovou míru (v některých případech však záleží na leasingové společnosti)
- leasingové splátky jsou daňově uznatelným nákladem
- předmět pořízený na leasing není zahrnut v rozvaze
- možnost profinancování daného majetku, na který by kupující za běžných prodejních podmínek nedosáhl

NEVÝHODY

- majetek, který je pořízený na leasing není ve vlastnictví podnikatele, a proto leasingová společnost může rozhodovat, zda se např. nabeurčené auto opraví, nebo půjde do šrotu
- majetek pořízený na leasing musí být pojištěný, což zvyšuje jeho kupní cenu
- v případě odcizení je nájemce povinen absurdně doplatit leasingové splátky z odcizené vozidlo bez jakékoliv náhrady

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] PELECH, P., PELC, V.: *Daně z příjmů s komentářem: ke 4.4.2007*. 8.vydání. Praha: ANAG, spol. s r.o., 2007. 959 s. ISBN 978-80-7263-399-9.
- [2] PELECH, P., PELC, V.: *Daně z příjmů s komentářem: k 1.7.2008*. 9. vydání. Praha: ANAG, spol. s r.o., 2008. 901 s. ISBN 978-80-7263-471-2.
- [3] PITNER, L., BENDA, V.: *Daň z přidané hodnoty s komentářem*. 5. vydání. Praha: ANAG, spol. s r.o., 2008. 464 s. ISBN 978-80-7263-603-7.
- [4] VALOUCH, P.: *Leasing v praxi: praktický průvodce*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 115 s. ISBN 978-80-247-2116-3.
- [5] BENDA V. a kol.: *Leasing: právní, účetní a daňové postupy: včetně příkladů*. 3. vydání. Praha: Polygon, 2006. 383 s. ISBN 80-7273-132-7.
- [6] JINDROVÁ, B.: *Leasing: praktický průvodce*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2002. 110 s. ISBN 80-247-0036-0.

9 ZÁKONY A VYHLÁŠKY

- [7] zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- [8] zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
- [9] zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
- [10] zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
- [11] zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

10 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

- ZDP – zákon o daních z příjmů
DPH – daň z přidané hodnoty
ZDPH – zákon daně z přidané hodnoty

11 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Doby odpisování pro jednotlivé odpisové skupiny (rok 2007)	str. 15
Tabulka 2: Minimální doba trvání finančního leasingu pro jednotlivé odpisové skupiny (rok 2007)	str. 16
Tabulka 3: Doby odpisování pro jednotlivé odpisové skupiny (rok 2008)	str. 16
Tabulka 4: Minimální doba trvání finančního leasingu pro jednotlivé odpisové skupiny (rok 2007)	str. 17
Tabulka 5: Časové rozlišení vývoj od roku 2005-2008	str. 20
Tabulka 6: Členění tržeb z leasingových smluv	str. 22
Tabulka 7: Přehled základních ekonomických ukazatelů za rok 2007	str. 25
Tabulka 8: Objem obchodů společnosti X 2004-2007	str. 26
Tabulka 9: Přehled základních ekonomických ukazatelů (srovnání roku 2007 a 2008)	str. 27
Tabulka 10: Objem obchodů společnosti (srovnání roku 2007 a 2008)	str. 28

12 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Náklady příštích období související s finančním leasingem v letech 2005 – 2008	str. 21
Obrázek 2: Příjmy příštích období související s finančním leasingem v letech 2005 – 2008	str. 21
Obrázek 3: Výnosy příštích období související s finančním leasingem v letech 2005 – 2008	str. 22
Obrázek 4: Členění tržeb z leasingových smluv v letech 2005-2008	str. 23

Obrázek 5: Vývoj objemu nových obchodů	str. 25
Obrázek 6: Struktura nově pořízeného leasingového majetku Pohybujícího se v průměru (v %) v letech 2004 – 2007	str. 26
Obrázek 7: Srovnání obchodních výsledků v letech 2007 a 2008	str. 28
Obrázek 8: Objem obchodů společnosti X	str. 29